

ZBOROVANJA**48. mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Mogersdorf (Modinci)**

Radgona, Avstrija, 3.–6. 7. 2018

Julija 2018 se je odvijal že 48. mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Mogersdorf (Modinci). Simpozij nosi ime po istoimenski vasi povsem na jugu avstrijske zvezne dežele Burgenland (Gradiščanska), le nekaj kilometrov nad slovensko-avstrijsko mejo, kjer je bil leta 1969 izveden prvič. Uradni jezik simpozija je nemščina, kar denarno poenostavi izvedbo, čeprav so bili tradicionalno jeziki referentov na simpoziju štirje: ob nemščini še madžarščina, hrvaščina in slovenščina, in so referente simultano prevajali. Tokratni štiridnevni simpozij je potekal v avstrijski Radgoni (Bad Radkersburg; slika 1) in je bil posvečen gozdu kot življenjskemu in gospodarskemu prostoru, gozdarstvu, in tudi lovu v Panonski nižini ter v sosednjih regijah Avstrije, Slovenije in Hrvaške. Referente (skupno 13) so predstavljali udeleženci iz šestih, na simpozijih stalno udeleženi dežel in držav: avstrijski zvezni deželi Štajerska in Gradiščanska, dve županiji iz Madžarske ter Hrvaška in Slovenija.

Na simpoziju so strokovnjaki s področja zgodovine, umetnostne zgodovine, geografije in gozdarstva predstavili podatke o rabi gozda v različnih pokrajinah, zgodovino gospodarjenja z gozdom, spremembe v gozdni površini v zadnjih stoletjih, posamezne ustanove in ljudi, ki so bili v ne tako oddaljeni preteklosti povezani z lovom in gozdarstvom. Govora je bilo tudi o lovu in njegovem razvoju skozi zgodovino.

Ob odprtju simpozija je predsednik Zavoda dežele Štajerske za gozdarstvo predstavil referat z naslovom *Gozd kot življenjski in gospodarski prostor na Štajerskem*.

Slovenski prispevek Petra Kumra in Matije Zorna (oba Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je obravnaval spremembe v načinih gospodarjenja z gozdom v Sloveniji med 19. in sredino 20. stoletja. V prispevku je bilo poudarjeno, da je zgodnje vpeljevanje trajnostnega gospodarjenja in ustrezno

PETER KUMER

Slika 1: Tokratni simpozij Modinci je potekal v avstrijski Radgoni, mejnem mestu ob Muri.

Uveljavljanje gozdnih predpisov odločilno vplivalo na današnje ohranjene gozdne sestoje v Sloveniji. Glede te tematike je referent dal izjavo tudi za radio Agora, ki je namenjen predvsem slovensko govorečim prebivalcem na avstrijskem Koroškem in Štajerskem. Druga slovenska referentka, Barbara Rezar Grilc iz Tehniškega muzeja Slovenije, pa je predstavila začetno obdobje organiziranega lovstva na Slovenskem.

Drugi predavatelji so predstavili teme: požigalništvo na avstrijskem Štajerskem kot oblika gospodarjenja z gozdom; razvoj, izzivi in perspektive gospodarjenja z gozdom na Gradiščanskem, v širši okolici hrvaškega Đakova in madžarskega mesta *Nagykanizsa*; *spreminjanje gozdnih zemljišč v Karpatskem bazenu v 19. in v zgodnjem 20. stoletju*; *izobraževanje hrvaških gozdarjev v Brnu na Moravskem v 19. stoletju*; *lov v loviščih reprezentančnih dvorcev knezov Esterházy*; predstavitev razširjenosti divjačine in lova na Madžarskem v dobi dualizma (1867–1918), *ter še portret madžarskega aristokrata, politika in lovca grofa Béle Telekija (1896–1969)*.

Po končanih predstavitvah je bila v okviru simpozija organizirana tudi ekskurzija v gozdove na levem bregu Mure. Udeleženci so lahko spoznali uničujoč vpliv invazivnih vrst na tamkajšnje naravne sestoje. Obiskali so kulturni dom štajerskih Slovencev v Laafeldu (Potrni) in tradicionalno vstopili tudi v vinsko klet. V večernih urah je v prijetnih poletnih temperaturah potekalo druženje v zavetju lepo obnovljenega starega mesta Radgona.

Leta 2019 bo simpozij potekal v izvornem kraju, v Modincih.

Peter Kumer, Andrej Hozjan

Druga svetovna konferenca mednarodnega Združenja za preučevanje obmejnih območij

Dunaj, Avstrija, Budimpešta, Madžarska, 10.–14. 7. 2018

V prvi polovici julija 2018 je na Univerzi na Dunaju (prva dva dni) ter Srednjeevropski univerzi v Budimpešti (zadnja dva dni; vmes je bila strokovna ekskurzija, ki je udeležence prepeljala iz enega mesta v drugega) potekala Druga svetovna konferenca Združenja za preučevanje obmejnih območij (*Association for Borderlands Studies 2nd World Conference 2018*) z naslovom *Border-Making and its Consequences: Interpreting Evidence from the »Post-Colonial« and »Post-Imperial« 20th Century*.

Združenje za preučevanje obmejnih območij (<https://absborderlands.org/>) je bilo ustanovljeno leta 1976 in že več kot štiri desetletja prispeva k napredku preučevanj obmejnih območij, predvsem k razumevanju družbene dinamike, ki jih povzročajo meje oziroma oblikovanje meja. Včlanjenih je prek petdeset držav, katerih raziskovalce druži interdisciplinarno preučevanje teorij, metod, politik in podobnega, povezanih z (ob)mejnimi vprašanji. Združenje organizira letna srečanja, svetovne konference, ima pa tudi svojo revijo *Journal of Borderlands Studies* (<https://absborderlands.org/journal/>).

Konferenca je bila organizirana v času, ko se po vsem svetu postavljajo nove »meje«, pa naj bodo te povezane z ekonomijo držav (na primer »trgovinska vojna« med Kitajsko in Združenimi državami Amerike), migracijami (na primer težnje po gradnji zidu med Mehiko in Združenimi državami Amerike, ponovna vzpostavitev notranjih meja v Evropskih uniji) ali pritiska sosednih držav.

Na konferenci se je se zbralo prek 400 udeležencev iz blizu petdesetih držav, predavanja pa so potekala v več vzporednih sekcijah. Osrednja tema kongresa je bilo vprašanje postkolonialnega oziroma postimperialnega obdobja v 20. stoletju, ki sproža številna vprašanja povezana z mejami, identitetami, državljanstvom in migracijami. Globalno so konflikti povezani s postkolonialnimi mejami nekaj »običajnega«, saj so le-te ignorirale nacionalne in zgodovinske meje. Kljub temu pa državne elite v postkolonialnih državah močno nasprotujejo spremembam teh meja.

Izbor mest, kjer je potekala konferenca ni bilo naključje, saj je pred natanko sto leti razpadla Avstro-Ogrska, Dunaj in Budimpešta, pa sta bili osrednji mesti dualistične države. Avstro-Ogrsko je nasledilo šest držav, to število pa se je kasneje podvojilo. Prav zato je bilo več vsebin povezanih tudi s Slovenijo in njeno soseščino, saj so bila obravnavana vprašanja razpadanja večetničnih držav začetni z Avstro-Ogrsko in Otomansko državo ter s tem povezanimi vprašanji nacionalizma. Poudarek je bil tudi na

»rešitvi« evropskih meja po prvi svetovni vojni in katastrofalnih posledicah teh »rešitev« v naslednjih desetletjih.

Podpisani sem skupaj s še štirimi referenti sodeloval v sekciji z naslovom *Border-Making and its Consequences: Perspectives from Slovenia*, ki jo je vodil Marko Zajc (Inštitut za novejšo zgodovino). Skupaj s Petrom Mikšo (Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani) sem predstavil referat z naslovom *The Rapallo Border between Italy and Yugoslavia after the First World War: From a National Border to a Phantom Border*. Med ostalimi referenti v sekciji naj izpostavim predavanje Antona Snoja (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), ki je predstavil govore v slovenskih osnovnih šolah

MATIJA ZORN

Slika 1: V Budimpešti je konferenca potekala na Srednjeevropski univerzi. Desno v ozadju je cerkev svetega Štefana, ki je ime dobila po prvem madžarskem kralju.

MATIJA ZORN

Slika 2: Srednjeevropsko univerzo v Budimpešti je ustanovil filantrop George Soros in ob tem napisal to posvetilo. Zaradi nesoglasij med ustanoviteljem in trenutno madžarsko vlado, so letos jeseni napovedali, da se bo univerza, ki je bila ustanovljena po demokratičnih spremembah v vzhodni Evropi leta 1991, prihodnje leto preselila na Dunaj.

MATIJA ZORN

Slika 3: Budimpešta – v ospredju Donava, zadaj pa Ribiška trdnjava (Halászbástya) zgrajena v neoromantičnem slogu leta 1901. Ime je dobila ime po cehu ribičev, ki so v srednjem veku branili tam stoječe mestno obzidje ter po bližnji ribji tržnici.

v času Kraljevine Jugoslavije, v katerih so Gosposvetsko polje na avstrijskem Koroškem izpostavljali kot »slovensko Kosovo polje«.

Čeprav je bilo na konferenci večinoma govora o konfliktih, pa končajmo z vizionarsko mislijo organizatorjev kongresa, da bi meje oziroma obmejna območja postala mesta srečevanja in pluralizma v luči multikulturalizma.

Več o kongresu si lahko preberete v konferenčnem zborniku: https://www.abs2018world.com/fileadmin/user_upload/k_abs2018/abs_booklet_2018web.pdf.

Matija Zorn

5. globalna konferenca ekonomske geografije

Köln, Nemčija, 24.–28. 7. 2018

V drugi polovici julija (24.–28.) je na Univerzi v Kölnu (slika 1) v Nemčiji potekala 5. globalna konferenca ekonomske geografije (*5th Global Conference on Economic Geography*). Globalna konferenca ekonomske geografije je največji mednarodni dogodek posvečen ekonomski geografiji. Želja po druženju ekonomskih geografov je dozorela leta 2000, ko je bilo v Singapurju prvo tovrstno srečanje. Nadaljnje tri konference so bile z manjšim začetnim predahom organizirane vsaka štiri leta (Peking, 2007; Seul, 2011, Oxford, 2015), naslednje pa zaradi velikih potreb in želje po srečevanju ter izmenjavi znanja na področju te izjemno dinamične in široke (geografske) discipline vsaka tri leta (Köln, 2018; Dublin, 2021).

Tokratnega srečanja se je udeležilo več kot 700 geografov, ekonomistov in drugih strokovnjakov s področja regionalne znanosti, družbenih znanosti in menedžmenta iz več kot 50 držav in iz vseh celin. Predstavitve in razprave so potekale v 179 sekcijah. Poskrbljeno je bilo tudi za bolj sproščeno druženje

DAVID BOLE

Slika 1: Formalno odprtje konference v dvorani na sedežu Univerze v Kölnu.

(uvodni sprejem udeležencev, »icebreaker« zabava, konferenčna večerja, zaključni sprejem) in športne dejavnosti, organizirane pa so bile tudi poldnevne ekskurzije ter štiri celodnevne strokovne ekskurzije ob koncu kongresa (dolina reke Wupper, Porurje, Duisburg, Dortmund), ki so poudarile industrijsko dediščino Porurja, pa tudi procese transformacije v post-industrijsko družbo in pokrajino.

Iz Slovenije sta se kongresa udeležila David Bole (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) in Simon Kušar (Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani). Simon Kušar je v svoji predstavitvi povezal čas nastanka funkcionalno degradiranih območij (evidenca Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo – rezultat CRP Celovita metodologija za popis in analizo degradiranih območij, izvedba popisa in vzpostavitev ažurnega registra; nosilka Barbara Lampič, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani) s fazo gospodarskega cikla v Sloveniji in tudi v statističnih regijah. Z uporabo statističnih metod je za Slovenijo ugotovil, da je le pojav opuščeni gradbišč (prehodna raba, nedokončana stanovanjska območja) povezan z gospodarskim ciklom, medtem ko so do oblikovanja ostalih tipov funkcionalno degradiranih območij vodili še drugi dejavniki, zlasti procesi transformacije povezani z deindustrializacijo, denacionalizacijo, delovanjem tržnih mehanizmov in politik države od začetka devetdesetih let 20. stoletja dalje.

David Bole je skupaj z Marcom Bontjem (Univerza v Amsterdamu) organiziral sekcijo z naslovom: (Post)industrijska ekonomska geografija: od deindustrializacije proti reindustrializaciji? V sekciji, ki je deloma rezultat evropskega raziskovalnega projekta *BRIGHT FUTURE (JPI Urban Europe)*, koordinator Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), je bilo šest zanimivih predstavitev na temo vloge industrije v evropskih mestih in regijah. Marco Bontje je predstavil prve kvantitativne analize industrije in družbenoekonomskega razvoja v evropskih regijah in ugotovil, da so starejše industrijske regije bolj prožne od neindustrijskih, imajo manjšo brezposelnost, a jih pestijo demografski problemi. David Bole je predstavil, kako se industrija izkazuje v notranji in zunanji identiteti Velenja. Z mešano kvantitativno-kvalitativno analizo je ugotovil, da sta industrijska in socialistična dediščina v Velenju povezani in se odražata skozi materialne (na primer spomeniki, arhitektura) ter

nematerialne (na primer solidarnost, inovativnost) elemente, ki pa jih uradne razvojne strategije ne upoštevajo.

Strokovna ekskurzija v dolino reke Wupper se je osredotočala na zgodnjo industrializacijo iz prve polovice 19. stoletja, to je precej pred Porurjem. Glavna industrijska panoga je bila tekstilna industrija, ki je temeljila na lokalno pridelanem lanu, kasneje pa na uvozu bombaža. Proizvodnja tekstila je spodbudila razvoj tudi nekaterih drugih panog, predvsem kemične industrije in strojegradnje. Industrijski razvoj je izhajal iz obrtniške tradicije predelave železa. Najbolj znani industrialci na tem območju so bili bratje Mannesmann, ki so razvili brezšivne valjane jeklene cevi, nujne za varno in učinkovito delovanje parnih strojev. Strokovna ekskurzija, ki jo je vodil Helmut Schneider, se je sklenila v mestu Wuppertal z vožnjo z edinstveno visečo železnico in obiskom rojstne hiše Friedricha Engelsa.

Zanimanje so še posebej pritegnila plenarna predavanja. Prvo plenarno predavanje z naslovom *The Geographical Roots of Inequality and the Future of the Liberal International Order* je bilo zelo zanimivo, saj so udeleženci skušali kritično povezati (geo)politične dejavnike z rastočo neenakostjo, zlasti v ZDA deloma pa tudi v Evropi. Udeleženci (Cramer, Ingelhart, Kaltwasser in Rodden) so tako govorili o vzrokih za rast levičarskih in desničarskih populističnih gibanj in jih bolj kot z dohodkovno neenakostjo povezovali z odporom proti globalnim procesom in nezadovoljstvom proti etablirani politični srenji. Tudi ostala plenarna predavanja so z dokaj posrečenim izborom govorcev, ne le iz znanstvenoraziskovalnih krogov temveč tudi širše, nudila zanimive vpogled v težnje, dejavnike in ukrepe za borbo proti revščini ter neenakosti. Povsem na koncu zborovanja je bila še plenarna delavnica, kjer so avtoritete s področja ekonomske geografije zavzele precej kritičen pogled na razvoj te discipline v zadnjih desetletjih, ki je usmerjena vse preveč angloameriško, da ne daje dovolj priložnosti mlajšim in ženskam ter je posledično postala preveč zaprta za nova teoretska in metodološka dognanja.

Konferenca je bila nedvomno zelo zanimiva in je ponudila vpogled v najnovejše ekonomskogeografske raziskave in dala priložnost mreženja in spoznavanja med svetovnimi raziskovalci. Organizatorji, ki so bili večinoma iz Univerze v Kölnu, so svoje delo opravili z odliko. Naslednja Globalna konferenca ekonomske geografije, šesta po vrsti, se bo ustavila v Dublinu na Irskem. Velja si zapisati termin med 22. in 25. junijem 2021, ko se bodo svetovni ekonomski geografi ponovno zbrali. Morda si tam lahko obetamo še večjo udeležbo slovenskih raziskovalk in raziskovalcev?

David Bole, Simon Kušar

Regionalna konferenca Mednarodne geografske zveze

Quebec, Kanada, 5.–10. 8. 2018

V začetku avgusta letošnjega leta je v Quebecu (slika 1) potekala regionalna konferenca Mednarodne geografske zveze (IGU), ki je tokrat potekala skupaj z letno konferenco Kanadske zveze geografov in ameriškega Nacionalnega sveta za geografsko izobraževanje. Konferenco so organizirali geografi z Université Laval, osrednja tema pa je bila spoštovanje različnosti (*Appreciating Difference*). Dogodka se je udeležilo okrog 1500 delegatov. Raziskovalci so svoje delo predstavili v obliki posterjev, predavanj ter različnih delavnic. Prevladovala so predavanja (okrog 1200), ki so bila razdeljena v različne vzporedne sekcije. Deset predavateljev je imelo priložnost svoje delo in razmišljanja predstaviti na plenarnih predavanjih. Predstavljenih je bilo tudi 82 posterjev.

Slovinci smo bili na kongresu zastopani s štirimi udeleženci. Matej Gabrovec in akademik Andrej Kranjc sta imela prispevek v okviru Komisije za preučevanje sprememb rabe in pokrovnosti zemljišč, Matjaž Geršič v okviru Komisije za toponime, Kristjan Nemac pa v okviru Komisije za marginalizacijo, globalizacijo ter regionalne in lokalne odzive. Organizatorji so organizirali tudi deset ekskurzij.

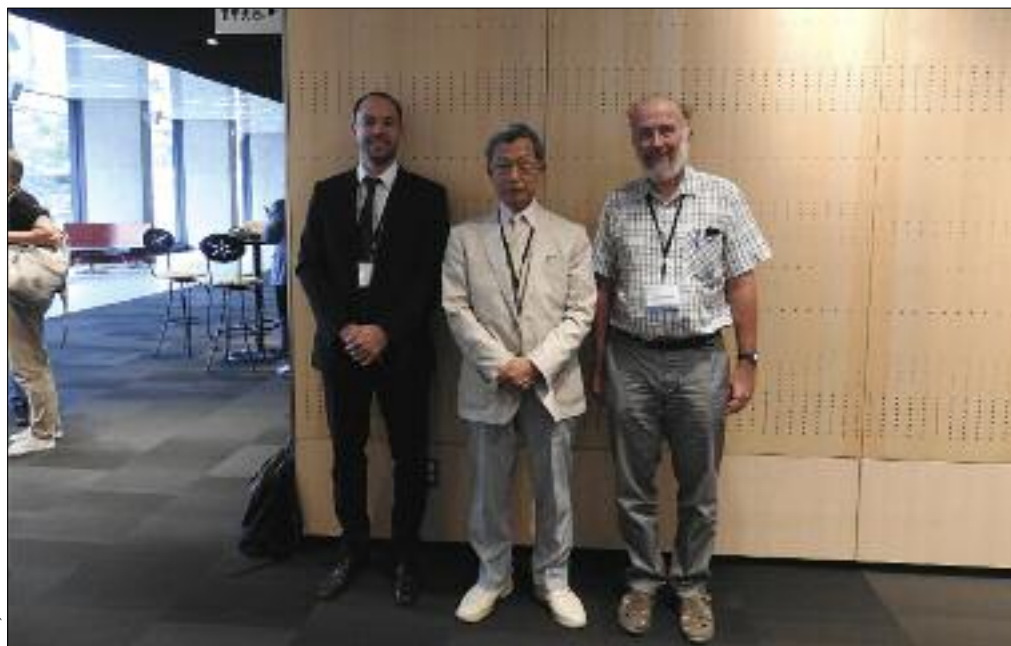
Na konferenci je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb v izvršnem odboru Mednarodne geografske zveze. Dolgoletni tajnik in finančnik Južnoafričan Michael Meadows je svoje posle predal Indijcu Bhanwarju Vishavendrajju Raju Singhu.

MATJAŽ GERŠIČ

Slika 1: Quebec je središče istoimenske kanadske province in velja za eno najstarejših mest v Severni Ameriki.

MATJAŽ GERŠIČ

Slika 2: Sodelavca Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Matjaž Geršič in Matej Gabrovec skupaj s predsednikom Mednarodne geografske zveze Yukiom Himiyamo.

Na srečanju predsednikov komisij in predstavnikov nacionalnih komitejev je Matej Gabrovec predstavil tematsko konferenco z naslovom *Preobrazba tradicionalnih kulturnih pokrajin*, ki bo septembra 2019 v Kopru. Član izvršnega odbora IGU Barbaros Gönençgil pa je predstavil naslednji kongres IGU, ki bo leta 2020 v Carigradu.

Pred konferenco je potekala 15. Mednarodna geografska olimpijada, na kateri so sodelovali tudi slovenski srednješolci. Job Stopar iz Gimnazije Kranj je prejel bronasto odličje.

Matjaž Geršič, Matej Gabrovec

Četrto zborovanje slovenskih geomorfologov

Pliskovica, 7.–9. 9. 2018

V začetku septembra letošnjega leta je potekalo 4. zborovanje slovenskih geomorfologov, ki so ga organizirali člani izvršnega odbora Geomorfološkega društva Slovenije. Osrednja vsebina tokratnega zborovanja je bila posvečena obalni geomorfologiji ter procesom in pojavom, ki oblikujejo zaledje slovenske obale. Tridnevno srečanje, ki se ga je udeležilo 27 udeležencev, je obsegalo enajst strokovnih predavanj, eno vabljenno predavanje, eno slavnostno predavanje, dve potopisni predavanji in dve strokovni ekskurziji.

Predavanja in družabni del srečanja so potekali v Hostlu Kras v Pliskovici, kjer je bila organizirana tudi nočitev za udeležence. Za osvetlitev geomorfoloških vsebin v različnih zornih kotov, so poskrbeli predavatelji iz več ustanov: predstavniki več fakultet Univerze v Ljubljani, Univerze na Primorskem, več inštitutov Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Centra šolskih in obšolskih dejavnosti ter predstavniki gospodarstva. Osrednje vabljenno predavanje z naslovom *Geomorfološke značilnosti slovenske obale* je pripravila Nataša Kolega z Univerze na Primorskem. Sproščeno večerno druženje sta s potopisnima predavanjema popestrila Mitja Prelovšek (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU), ki je predstavil svoje izkušnje

MAITJA ZORN

Slika 1: Udeleženci zborovanja pred taborsko cerkvijo v Hrastovljah.

MATEJA FERK

Slika 2: Vodja prve ekscuzije pred spodmoli na jugozahodnem pobočju Velikega Badina, ki jih zaradi oblike imenujejo tudi »ušesa Istre«.

MATEJA FERK

Slika 3: Začetek druge ekscuzije pred centrom za obiskovalce pri Škocjanskem zatoku.

in vtise s potepanja po Kitajskem, ter Matej Lipar (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), ki nas je očaral z utrinki iz Avstralije.

Sobotno strokovno ekskurzijo je vodila Leni Ozis, ki jo je pripravila v sodelovanju s kolegi Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Uvodni del ekskurzije se je začel v Hrastovljah (slika 1), kjer so bile predstavljene osnovne značilnosti Kraškega roba in naravnih razmer območja. Osrednja zanimivost pa je bil ogled spodmolov pri Velikem Badinu (slika 2), ki je eno najbolj izstopajočih območij z vidika velikosti in celostne izoblikovanosti spodmolov v jugozahodni Sloveniji. Nedeljsko strokovno ekskurzijo sta vodila Gregor Kovačič z Univerze na Primorskem in Matija Zorn z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. V prvem delu ekskurzije smo si ogledali Škocjanski zatok in se seznanili s hidrološkimi značilnostmi največjega brakičnega mokrišča v Sloveniji (slika 3), v drugem delu ekskurzije pa so bili predstavljeni rezultati in izzivi meritev dinamičnih geomorfoloških procesov na obalnih klifih.

Ker Geomorfološko društvo Slovenije leta 2018 praznuje 20. obletnico ustanovitve, je bilo v sklopu zborovanja pripravljeno posebno slavnostno predavanje o zgodovini društva, ki ga je pripravil častni član društva Jurij Kunaver.

Ob zborovanju je izšel tudi zbornik, ki obsega podrobnejše podatke o programu zborovanja ter povzetke predavanj in ekskurzij: http://www.geomorfolosko-drustvo.si/wp-content/uploads/2018/09/Zbornik_GMDS_2018.pdf.

Mateja Ferik

14. bialni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji

Ljubljana, 26. 9. 2018

Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je z Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Zvezo geografov Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije 26. septembra 2018, v Atriju ZRC na Novem trgu v Ljubljani, 14. zapored priredil bialni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji, ki je nosil ime *Po-*

IGOR LAPAJNE

Slika 1: Gregor Rajh predstavlja prispevek s področja potresne nevarnosti.

krajina v visoki ločljivosti. Dogodek je namenjen srečanju raziskovalcev, podjetnikov, profesorjev, študentov in drugih strokovnjakov, ki pri svojem delu uporabljajo geografske informacijske sisteme, ter predstavitvi novih metod, podatkovnih zbirk in rezultatov raziskav.

Zbrane udeležence so pred začetkom prve izmed dveh sekcij nagovorili pomočnica direktorja ZRC SAZU Jerneja Fridl, prodekanja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Katja Vintar Mally, predsednik Zveze geografov Slovenije Igor Lipovšek ter glavna in odgovorna urednica Geodetskega vestnika ter članica Zveze geodetov Slovenije Anka Lisec.

Na dogodku sta bili dve sekciji s po štirimi predavanji. Prvo sekcijo, ki je združevala raziskave bolj naravoslovnih vsebin je vodil Žiga Kokalj z Inštituta za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU. Gregor Rajh (slika 1) in Andrej Gosar sta predstavila prispevek z naslovom Uporaba orodij GIS v analizi magnitude in globine potresov v Sloveniji za potrebe ocenjevanja potresne nevarnosti, Mauro Hrvat in Drago Perko sta predstavila Vpliv kamninske podlage na izoblikovanost površja v porečju Lahomnice, Dimitrij Mlekuž je predstavil Vzrejo modelov višin iz lidarskih podatkov, Nataša Đurić, Urša Kanjir in Tatjana Veljanovski pa so predstavile Analizo časovnih vrst SENTINEL-2 za zaznavanje neupravičene rabe na trajnih travnikih. Drugo sekcijo, v kateri so bile predstavljene bolj humanistične in družboslovne vsebine, je vodila Mihaela Triglav Čekada z Geodetskega inštituta Slovenije. Mateja Breg Valjavec in Blaž Komac sta predstavila Historično-geografsko preučevanje novodobne poselitve vršajev z vidika naravne degradacije (primer Zgornjesavske doline), Samo Drobne, Lavra Borovnik in Mitja Lakner so predstavili Lokalna območja delovne mobilnosti v Sloveniji, Simon Koblar in Matej Žebovec sta predstavila Analizo potovalnih vzorcev uporabnikov mestnega potniškega prometa v Ljubljani, Danijel Ivanjšič in Igor Žiberna pa sta predstavila Prometne nesreče v občini Maribor ob različnih vremenskih situacijah. Predstavitve so bile izbrane izmed 16 prispevkov, ki so bili objavljeni v monografiji *Pokrajina v visoki ločljivosti* (glej rubriko Književnost v tej številki Geografskega vestnika), 14. knjigi v zbirki GIS v Sloveniji.

Na simpoziju se je zbralo prek 50 udeležencev, ki so po vsaki predstavitvi predavateljem postavili zanimiva vprašanja ter odprli živahne razprave. Naslednji simpozij bo organiziran v jeseni leta 2020. Informacije o simpozijih so na voljo na spletni strani: <http://giss.zrc-sazu.si>.

Rok Ciglič

39. zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije

Ljubljana, 27.–28. 9. 2018

Konec septembra je v Ljubljani potekalo 39. zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije (ZZDS; <http://http://zzds.si/>). Zborovanje je potekalo Cekinovem gradu v Ljubljani, kjer domuje Muzej novejšje zgodovine Slovenije (MNZS), ki letos praznuje 70 let delovanja.

ZZDS svoja zborovanja, ki so osrednji stanovski dogodek slovenskih zgodovinarjev, organizira vsake dve leti. Po obravnavi zgodovine otroštva (Rogla, 2012), zgodovine prehrane in prve svetovne vojne (Ljubljana, 2014) ter zgodovine izobraževanja (Ravne na Koroškem, 2016; glej poročilo v Geografskem vestniku 88-2), je tokratno zborovanje posebno pozornost namenilo posamezniku, ki ima v globalni zgodovini in v postmoderni družbi posebno mesto. Zborovanje je tako potekalo pod naslovom »Mejniki in zgodovina – velika zgodovina skozi oči majhnega človeka«. Ob tem so organizatorji zapisali: *»Slovenska znanstvena javnost je za razliko od evropskega prostora silno mačehovska pri zbiranju osebnih dokumentov, če je k temu ne zavezuje zakonodaja. Osebnih dokumenti pa so po drugi strani tudi velik biser, ki je pogosto dostopen zgolj privilegiranimu delu dedičev, ki pogosto skrbno varujejo intimo ustvarjalca. Skozi generacije pa se pogosto izgubijo, s tem pa se izgubi tudi dragocen in unikatni pogled posameznika, kjer seveda intima pogosto stopi v ozadje. Izjema so zgolj spomini in biografije, ki jih pisec pogosto že piše z namenom, da pridejo v javnost. Institucije pa zaradi pravnih ali čisto organizacijskih omejitev, v tovrstnem gradivu pogosto vidijo več težav kot koristi. Zato je poseben poudarek zborovanja ravno pri posamezniku, njegovih spominih in družbi, ki jih zna ali ne zna ohraniti za prihodnje rodove. Izjema so ravno v zadnjih*

letih številne objave dnevnikov, ki pa so bili pogosto pisani v ekstremnih okoliščinah. In ker skupaj s postmodernizmom tudi zgodovina kot stroka stopa v obdobje globalizacije, je en od namenov zborovanja postaviti spomine posameznika v globalni svet. ... Dokler so »očividci« in ustvarjalci spominov še živi, se marsikomu zdi, da je tovrstno ukvarjanje z zgodovino sila preprosto. A v sebi skriva številne metodološke pasti, spomin posameznika pa je obenem pozabljen. Spomin pa je tudi spremenljiv in prilagodljiv zunanjim dejavnikom kot so mediji, a tudi načrtno ustvarjanje kolektivnega spomina ...».

Zborovanje je odprlo uvodno predavanje Marte Verginella (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) z naslovom »Zgodovina med individualizmom in kolektivnim; od množice do posameznika, od biografije do globalne zgodovine«. Predavanju je sledila okrogla miza na temo naslova zborovanja, kjer so sodelovali lastniki spominov svojih bližnjih ter novinarji, predstavljene so bile nekatere evropske prakse zbiranja spominov, odkrito pa se je spregovorilo tudi o vrednosti osebnih zapuščin.

Zborovanje je potekalo dva dni in je bilo organizirano v obliki dveh vzporednih zasedanj (panelov), skupaj osem: Soočanje raziskovalca z (ekstremnimi) izkušnjami posameznika, Posamezniki v izkušnjah kriz in neznanega, Ženski pogledi, Moški pogledi, Posamezniki v 2. svetovni vojni, Posamezniki v vrvežu 20. stoletja, Posamezniki pred izzivi časa ter Pomembni posamezniki in njihova integracija v šolski kurikulum. Skupaj se je zvrstilo 36 referatov.

Zborovanje so popestrili nekateri spremljevalni dogodki: podelitev nagrad ZZDS, občni zbor ZZDS, projekcija filma »Možki ne jočejo« ter ogled razstave »(R)evolucija muzeja 1948–2018« ob 70. obletnici delovanja MNZS.

Zborovanja sva se udeležila tudi dva geografa. Jurij Kunaver je prvi dan zborovanja predstavil osebni dnevnik svojega očeta Pavla Kunaverja. Dnevnik je izjemen zapis razmišljan in dogodkov, zapisanih v več desetletjih njegovega življenja in bo, ob morebitni objavi, neprecenljiv vir tako za zgodovino kot geografijo. Podpisani pa sem drugi dan posveta sodeloval v panelu z naslovom »Posamezniki v 2. svetovni vojni«, kjer so bili v petih prispevnih predstavljeni vmesni rezultati temeljnega raziskovalnega projekta »Napravite mi to deželo nemško ... italijansko ... madžarsko ... hrvaško! Vloga okupacijskih meja v raznarodovalni politiki in življenju slovenskega prebivalstva«, ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Projekt poteka pod vodstvom Boža Repeta z Oddelka za

MARIJA ZORN

Slika 1: Zborovanje je potekalo v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije.

zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, z geografskimi temami pa sodelujemo tudi sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Podpisani sem skupaj s Petrom Mikšo (Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani) pripravil dva prispevek »Meja med nemškim rajhom in NDH v Obsotelju 1941–1945: med spominom in materialnimi ostanki« ter »Rapska meja in njena dediščina«.

Zbornik povzetkov predavanj je dostopen na spletnem naslovu: http://zzds.si/wp-content/uploads/2018/09/Mejniki-in-zgodovina_zbornik_povzetkov_39.zbor_finalna.pdf, izbrani prispevki pa bodo objavljeni v posebni publikaciji, ki bo izšla do naslednjega zborovanja. Vse predstavitve so bile tudi posnete in bodo na voljo na zgodovinskem spletnem portalu Sistory (<http://www.sistory.si>).

Matija Zorn

Znanstveni simpozij Fenomeni meje – Bela krajina in Žumberak

Metlika, 3.–5. 10. 2018

V okviru slovensko-hrvaškega projekta »Fenomeni meje – Bela krajina in Žumberak« je bil v začetku oktobra organiziran znanstveni simpozij z dvojezičnim naslovom *Fenomeni meje – Bela krajina in Žumberak/Fenomeni granice – Bela krajina i Žumberak*. Namen projekta je razumeti slovensko-hrvaško obmejno območje kot element povezovanja ljudi na obeh straneh meje in zmanjšati razloge za morebitno delitev.

Pri pripravi in izvedbi simpozija so sodelovali Arheološki muzej iz Zagreba, Belokranjski muzej Metlika, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Gradski muzej Jastrebarsko, Hrvatski restavratski zavod, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Zagrebačko arhivistično društvo in Zgodovinski arhiv Ljubljana. Srečanje se je odvijalo v Metliškem gradu.

Simpozij se je s tiskovno konferenco in predstavitvijo simpozija pričel v sredo, 3. oktobra, nadaljeval pa v četrtek in petek, ko so se v prostorih gradu zvrstila številna predavanja na temo meja s področja zgodovine, geografije in arhivistike. Predavanja so bila razvrščena v štiri panele:

- Meja Žumberak-Bela krajina, zgodovinski prikaz,
- Druge meje, zgodovinske predstavitve,

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 1: Predstavitve razstave Mesta in trgi ob hrvaško-štajerski meji na Metliškem gradu.

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 2: Rok Ciglič predstavlja referat z naslovom *Zgodovinski kartografski viri in njihova uporabnost pri določanju okupacijskih meja med drugo svetovno vojno v Sloveniji*.

- Pojem meje kot gesla v indeksu,
- Projekti o mejah – rezultati raziskovanj.

V četrtek so bili poleg predavanj organizirani tudi okrogla miza, ogled filma *Podoba Bele krajine* ter popoldanska ekskurzija na območje Žumberaka, v petek pa tudi razstava Mesta in trgi ob hrvaško-stajerski meji (slika 1).

Simpozija sva se udeležila tudi Rok Ciglič (slika 2) in Primož Gašperič, ki sva skupaj z Matijo Zornom (vsi Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) predstavila referat z naslovom »Zgodovinski kartografski viri in njihova uporabnost pri določanju okupacijskih meja med drugo svetovno vojno v Sloveniji«. V okviru predstavitve smo prvič za celotno Slovenijo prikazali potek meja med okupiranimi območji, kot so bili zarisani na nemških, italijanskih in madžarskih zemljevidih v obdobju druge svetovne vojne.

Rok Ciglič, Primož Gašperič

Mednarodna konferenca o naravnih nesrečah

Novi Sad, Srbija, 6.–7. 10. 2018

V začetku oktobra je bila v Novem Sadu organizirana konferenca z naslovom *Natural Hazards: Lessons from the Past and Contemporary Challenges*, ki sta jo soorganizirala vojvodinska sekcija Srbske akademije znanosti in umetnosti (SANU) in Oddelek za geografijo, turizem in hotelirstvo Naravoslovno-matematične fakultete Univerze v Novem Sadu. Potekala je v prostorih vojvodinske sekcija SANU (slika 1). Po šestih letih je to druga konferenca o naravnih nesrečah, ki je bila organizirana v Novem Sadu. Predhodna je potekal maja 2012 na Naravoslovno-matematični fakulteti Univerze v Novem Sadu (glej poročilo v Geografskem vestniku 84-2) in je imela zelo podoben naslov *Natural Hazards – Lessons from the Past, Prevention and Prediction*. Izbrani prispevki s te konference so bili leta 2013 objavljeni v posebni številki revije *Acta geographica Slovenica* (53-1). V vmesnem času je bila v Srbiji organizirana

MATIJA ZORN

Slika 1: Konferenca je potekala prostorih vojvodinske sekcije Srbske akademije znanosti in umetnosti.

MATIJA ZORN

Slika 2: Za Novi Sad in Vojvodino sta značilna večjezičnost in multietničnost.

še ena konferenca o naravnih nesrečah, ki so jo aprila 2015 organizirali na Geografskem inštitutu Jovana Cvijića SANU in je imela naslov *II International Conference »Natural Disasters - Links between Science and Practice«*.

V dveh dneh se je na konferenci zvrstilo prek štirideset referatov, izobešenih pa je bilo tudi šest-najst posterjev. Med referati so bili štirje slovenski, ki smo jih pripravili sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Blaž Komac in Mateja Breg Valjavec sta predstavila referat z naslovom *Traditional versus modern settlement of torrential alluvial fans considering danger of debris flows: case study of the Upper Sava Valley (NW Slovenia)*, podpisani sem skupaj z Rokom Cigličem, Blažem Komacem in Maurom Hrvatonom predstavil referat z naslovom *Adaptation to natural hazards with spatial planning – the case of floods and landslides in the Municipality of Idrija (W Slovenia)*, Jure Tičar je skupaj s Klemnom Miheličem predstavil referat z naslovom *Presence of gases in karst caves as a source of threats to people: examples from Slovenia*, Mauro Hrvatini pa je skupaj z Blažem Komacem in podpisanim predstavil referat z naslovom *Discharge trends and floods in Slovenia*. Poleg tega smo Mateja Breg Valjavec, Blaž Komac in podpisani sovodili po eno konferenčno sekcijo.

Izbrani prispevki bodo objavljeni v posebni številke revije *Open Geosciences* ter v posebni številki revije *Atmosphere*, ki naj bi izšli leta 2019.

Matija Zorn

2. evropska regionalna konferenca Partnerstva za ekosistemske storitve

San Sebastian, Španija, 15.–19. 10. 2018

Med 15. in 19. oktobrom je v San Sebastianu v Španiji potekala Druga evropska regionalna konferenca Partnerstva za ekosistemske storitve (*Ecosystem Services Partnership EU - ESP Europe 2018 regional conference*), ki se je je udeležilo okrog 450 delegatov iz 50 držav, od tega 31 evropskih. Naslov tokratne konferenca je bil: *Ekosistemske storitve v svetu, ki se spreminja – premik iz teorije v prakso (Ecosystem services in a changing world – moving from theory to practice)*. V prostornem kongresnem centru Kursaal se je v petih dneh zvrstilo pet plenarnih predavanj, v več kot 40 sekcijah, organiziranih v sklopu različnih delovnih, tematskih in sektorskih skupin pa je bilo predstavljenih okrog 400 znanstvenih predstavitev. Poleg tega je bilo na konferenci predstavljenih več kot 80 posterjev, organiziran pa je bil tudi poseben dan za vključevanje poslovnih deležnikov. Med plenarnimi predavanji je brez dvoma izstopalo predavanje Benjamina Burkharda, vodje uspešnega evropskega projekta *Esmeralda – Izboljšanje kartiranja ekosistemskih storitev za podporo politike in odločanja*, ki se je zaključil julija letos. V plenarnem predavanju z naslovom *Kartiranje ekosistemov in njihovih storitev: izziv v hitro spreminjajočem se svetu*, se je osredotočil na pomen kartiranja ekosistemskih storitev, znotraj katerega je treba ločiti med kartiranjem potencialov oziroma zalog ter kartiranjem povpraševanja oziroma potreb. Šele ti podatki nam pokažejo jasnejšo sliko ekosistemskih storitev, ki so po definiciji »*storitve, ki jih ljudje dobijo od ekosistemov*« (Millennium Ecosystem Assessment 2005).

Slovenijo sva na konferenci zastopali Mateja Šmid Hribar z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU in Suzana Vurunić z Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, ki sva del neformalne Skupine za obravnavo ekosistemskih storitev v Sloveniji. Na konferenci sva predstavili prispevek (*Diverse trade offs and conflicts in Slovenian cultural landscapes*, avtorica: Mateja Šmid Hribar) in poster (*Mapping and assessment of ecosystem services in Slovenian Primorsko-notranjska statistical region (ALPES project)*, avtorja: Suzana Vurunić in Anže Japelj).

Prihodnje leto bo na vrsti svetovna konferenca ESP, ki bo med 21. in 25. oktobrom 2019 potekala v Hannoveru v Nemčiji.

Podrobnosti o evropski regionalni konferenci si lahko preberete na spletnem naslovu: <https://www.esp-conference.org/eu2018#.W9LRqzFoRD8>, o prihajajoči konferenci pa na: <https://www.es-partnership.org/esp-conferences/world-conference-2019/>.

Mateja Šmid Hribar

Simpozij ob 125. obletnici izida monografije Jovana Cvijića *Das Karstphänomen*
 Beograd, Srbija, 7. 11. 2018

V začetku novembra je v Veliki dvorani Srbske akademije znanosti in umetnosti (SANU; slika 1) potekal simpozij, posvečen enemu temeljnih del krasoslovja, monografiji *Das Karstphänomen* (slika 2), ki jo je pred 125 leti v nemškem jeziku izdal srbski geograf Jovan Cvijić (1865–1927; slika 3). Monografija je dve leti kasneje izšla tudi v srbskem jeziku z naslovom *Karst*.

Srečanje je organiziral akademjski Odbor za kras in speleologijo, ki ga vodi akademik geograf Slobodan B. Marković (Univerza v Novem sadu). Na srečanju, ki je potekalo v srbskem jeziku, so pretežno sodelovali srbski raziskovalci, pridružili pa smo se jim še udeleženci iz Črne Gore, Bosne in Hercegovine ter Slovenije. Iz Slovenije smo se srečanju udeležili Mateja Breg Valjavec, Jure Tičar in Matija Zorn (vsi Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) ter Mihael Brenčič (Oddelek za geologijo Naravoslovnotehniške fakulteta Univerze v Ljubljani). Srečanje je potekalo tri leta po večji mednarodni konferenci, ki je v istih prostorih potekala leta 2015 ob 150. obletnici Cvijićevega rojstva (glej poročilo v Geografskem vestniku 87-2). Ob tej priložnosti je SANU izdal dve obsežni monografiji (slika 4) o življenju in delu začetnika srbske geografije, ki ni zaznamoval zgolj krasoslovja in fizične geografije (predvsem geomorfologije in glaciologije), pač pa tudi družbeno geografijo (od politične geografije, do geografije naselij in prebivalstva) ter etnologijo. Monografijo o njem z naslovom *Cvijić and Karst* (2015) je SANU izdal tudi deset let prej.

Življenje in delo Jovana Cvijića ter samo monografijo so osvetlili uvodni nagovori več članov SANU. Sledilo je pet vabljenih predavanj, kjer je bila med drugim predstavljena raziskovalna zapuščina Jovana

MATIJA ZORN

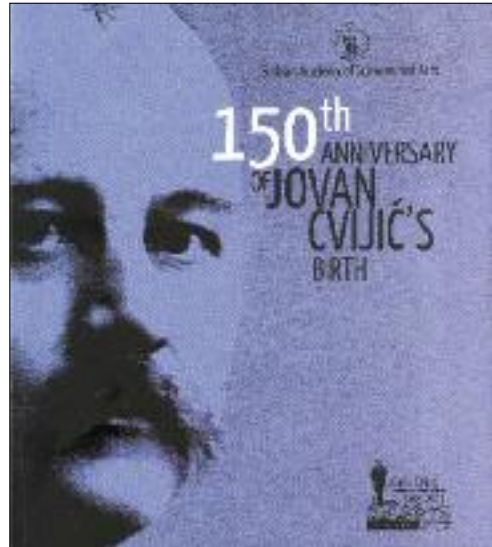
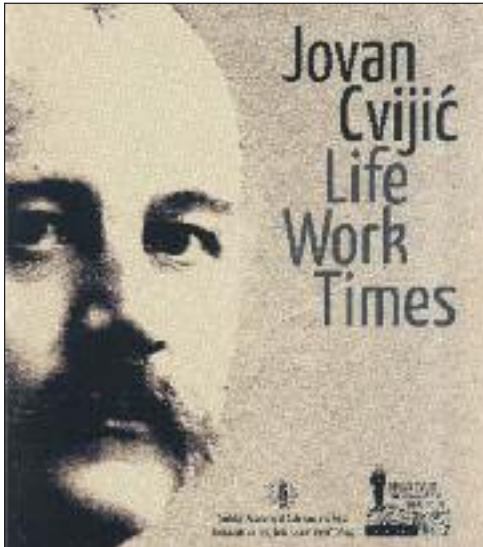
Slika 1: Srbska akademija znanosti in umetnosti se nahaja v središču Beograda.

Slika 2: Naslovnica monografije *Das Karstphänomen*.

Slika 3: Da je Jovan Cvijić v Srbiji pomembna osebnost, med drugim priča njegova upodobitev na bankovcu za 500 dinarjev.

Slika 4: Ob 150. obletnici Cvijićevega rojstva leta 2015 sta izšli dve obsežni monografiji o njegovem življenju in delu (desna celo v dveh zvezkih).

Cvijića v Črni Gori in Hercegovini. Za tem se je zvrstilo petnajst predavanj, od katerih sta bili dve slovenski. Mateja Breg Valjavec je v soavtorstvu z Blažem Komacem in podpisanim predstavila referat z naslovom *Recognising karst geodiversity using LIDAR data: Case study of dolines*, Jure Tičar pa je v soavtorstvu z Blažem Komacem predstavil referat z naslovom *Assessment of cave pollution on a national level: example of Slovenia*. Izbrani referati bodo objavljeni v akademski zbirki *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju*.

Matija Zorn

Simpozij o manjšinskih zemljepisnih imenih

Dunaj, Avstrija, 22.–23. 11. 2018

Med 22. in 23. novembrom je v prostorih Avstrijske akademije znanosti (slika 1) na Dunaju potekal simpozij *Minority Names in Public Space – Problems, Challenges, Solutions*. Simpozija smo se udeležili tudi trije člani Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, Marija Brnot, Matjaž Geršič in Drago Kladnik. V uvodnem delu so gostitelji skupaj s češkimi partnerji predstavili bilateralni projekt z naslovom *The politics and poetics of toponymy, identity and place in multilingual areas. A comparative study of Carinthia (Austria) and the Těšín area (Czechia)*. Poleg predstavitve projekta so svoje raziskovalno delo na dvojezičnih območjih predstavili tudi drugi udeleženci. Slovenska delegacija je predstavila prispevek z naslovom *Standardization of geographical names in officially recognized bilingual areas of Slovenia*, v katerem smo opisali nedavne izkušnje s standardizacijo mikrotoponimov na obeh uradno priznanih dvojezičnih območjih v Sloveniji.

Matjaž Geršič, Drago Kladnik

MATIJAŽ GERSIČ

Slika 1: Simpozij je potekal v prostorih Avstrijske akademije znanosti.